

OPZET ONDERZOEK OMAB FASE 2 SEIZOEN 2017- 2018

CENTRAAL STAAN :

- a) Hoe maak ik een goede hoop/kuil
- b) Aanvulling nulmetingen bodem en waterhuishouding
- c) Wat is de huidige regelgeving en wat moet er aan veranderen
- d) Contact met TBO's en Landgoederen
- e) Aanvang inventarisatie opgaven logistiek

DEEL VRAGEN:

- Ad a) - Hoe goedkoop is nog een goede Bokashikuil te maken (kosten agrariër, kosten leverancier, kosten toevoegingen)?
- Wat zijn de factoren die percolaat veroorzaken en hoe is percolaat te voorkomen?
 - wat is het verband tussen de resultaten van de kiemproef en het ontkiemen in het veld?
 - Wat is de beste manier om de kuil praktisch op te zetten (menging toevoegingen, afdichting)?
- Ad b) - Wat is het effect van de bodemverbeteraar op de dichtheid en profiel van de bodem?
- Wat is het effect van de bodemverbeteraar op de (diversiteit en hoeveelheid) bodemleven?
 - Wat is het effect van de bodemverbeteraar op de kwaliteit van het hoge grondwater?
 - Wat zijn de ervaringen met manier van onder-/inwerken?
- Ad c) - Wat staat er in de huidige regelgeving?
- Welke mogelijkheden zijn er binnen de huidige regelgeving/handhavingsbeleid?
 - Wat moet er veranderen aan de regelgeving om een werkbare situatie te krijgen?
- Ad d) - Zijn TBO's en landgoederen geïnteresseerd in de productie van bodemverbeteraars?
- Hoeveel materiaal komt er bij hen vrij?
- Ad e) - Wat is de behoefte bij agrariërs aan organisch materiaal (m³ per ha/bedrijf)
- Hoeveel organisch materiaal komt jaarlijks beschikbaar op een afstand van 1, 5 en 10 km?

DAARDOOR KOMEN WE TOT HET VOLGENDE VOORSTEL:

1. **In het najaar 2017** worden op 3 locaties ieder twee kuilen Bokashi opgezet van 75 m³ (samen 150 m³).
 - Per locatie verschilt het uitgangsmateriaal: fijn (bermmaaisel), middel (slootkant) en grof (berging met riet) materiaal. Doel (invloed ingangsmateriaal)
 - Op een locatie wordt het ontstaan van percolaat en een manier om het te voorkomen getest.
 - ❖ Er worden twee dezelfde kuilen opgezet met ½ dosering EM van Agriton en 750 kg steenmeel per kuil.
 - ❖ Onder één wordt een strolaag gelegd.
 - Op een locatie wordt onderzocht
 - ❖ of alleen EM (Agriton ½ dosering) met eierschalen (750 kg/75m³) een goede kuil geeft . deze wordt vergeleken met
 - ❖ een kuil waaraan alleen EM van Agriton (1/2 dosering) wordt toegevoegd. Omdat er kans is op mislukken wordt een reserve in de begroting opgenomen
 - Op de derde locatie (de proeflocatie voor Lumbricus) worden:
 - ❖ Een kuil volgens recept Agriton met alleen de EM ½ dosering en de tweede kuil met een ½ dosering van alle toevoegingen, opgezet.

2. Zomer 2017 worden aanvullende proeven aan de bodem bij de locatie Ommerkanaal (Fix) gedaan vanuit Lumbricus en begeleid door Bram Kuiper;
 - aggregaat stabiliteit,
 - bodemrespiratie en POM,
 - analyse hoge grond water via de 'open gat methode' (4x /jaar 8 boorgaten = 4 per proefveld)
 - penetrometer via LBI (Louis Bolk Instituut)
 - Bodemscan via profielkuil beoordeeld door LBI

3. In het najaar worden op de twee Bioterra locaties (Lindeboom en Schrijver) weer twee hopen van 75m3, opgezet. Aandacht heeft het voorkomen van percolaat (eventueel met een strolaag).

4. **In het voorjaar 2018** worden :
 - op een locatie (Broekroelofs) twee kuilen Bokashi opgezet met voorjaars (berm)gras van ieder 75 m3 (totaal 150 m3). Toevoegingen etc. worden later bepaald op basis van de resultaten tot dan toe. Het gebruik van de toevoegingen van 'Van de Oorsprong' is een mogelijkheid.
 - op een locatie (Schrijver) een Bioterrahoop van 75 m3, opgezet .

5. Kosten toevoegingen, arbeid en kosten bij de agrariërs én de kosten leverancier worden berekend.

6. Inrichting van de proef is als in fase 1 voor wat betreft:
 - Proefvelden
 - analyses ingangsmateriaal en product
 - inventarisatie van vegetatie en afval voor de winning (+ inzet clean-teams)
 - kiemprouven
 - ontstaan van percolaat

7. Bij iedere locatie worden als aanvulling op de nulmetingen de volgende metingen gedaan:
 - Bodem**
 - dichtheidsmeting met een penetrograaf ; 5x per proefveld =10 per locatie
 - Beschrijving van het profiel met behulp van een guts of holecutter. 3x per proefveld.
 - bepalen aantallen van roofoaltjes (analyse Eurofins)
 - telling aantal regenwormen (mits uitgevoerd door studenten Groene Welle)
 - bijgehouden welke methode van onder/inwerken is gebruikt.
 - Gewas**
 - gewicht en samenstelling (voederwaardeanalyse) van het gewas
 - gewicht en samenstelling (voederwaardeanalyse) van het vanggewas op 1 locatie.
 - Kwaliteit hoge grondwater**
 - grondwaterfluctuaties dmv divers en gegevens omliggende peilbuizen
 - open gat monsternamen en kwaliteitsanalyse

8. Inventarisatie
 - bij de deelnemende agrariërs van de hoeveelheid gewenst organisch materiaal op hun bedrijf.
 - bij de leveranciers van de hoeveelheid beschikbaar materiaal op 1, 5 en 10 km.
 - mogelijke behoefte bij andere bedrijven/grond in de buurt.

9. Uitzoeken mogelijkheden zijn om een bacteriemengsel zelf te vermeerderen.

10. Gesprekken met gemeentelijke ambtenaren, overheden, Green Deal Circulair Terreinbeheer en handhavers over de regelgeving.

11. Gesprekken met TBO's en Landgoederen over mogelijkheden .

DE PARTNERS:

